

Avoliittolain muutoksen vaikutus seurakuntiin

Eduskunnan hyväksymä avoliittolain muutos astuu voimaan 1.3.2017. Myös seurakunnissa ollaan maaliskuun alussa uudessa tilanteessa. Samaa sukupuolta olevia pareja tulee palvella asiallisesti ja hyvin. Tämän toteuttamiseksi on tärkeää, että arkkihiippakunnan seurakunnissa on kirkkoherran johdolla yhdessä valmistauduttu uuteen tilanteeseen.

Kirkon jäsenillä, papeilla ja piispoilla on erilaisia näkemyksiä ja painotuksia avoliittoasiassa. Kirkossa tulee kuitenkin kohdella kaikkia yhtäläisellä kunnioituksella.

Avoliiton esteiden tutkinta

Ennen kuin avoliittoon vihkiminen voi tapahtua, avoliiton esteet tulee tutkia. Esteiden tutkintaan kuluu seitsemän päivää ja se on voimassa neljä kuukautta. Maistraatit alkavat vihkiä samaa sukupuolta olevia pareja avoliittoon 1.3.2017 lukien, koska rekisteröityä parisuhdetta koskeva esteiden tutkinta on kelpoinen myös avoliittoa solmittaessa.

Avoliittolain muutosten tultua voimaan sekä samaa että eri sukupuolta olevien parien avoliiton esteiden tutkinta suoritetaan seurakunnissa samalla tavalla kuin maistraateissa, jos vähintään toinen parista kuuluu seurakuntaan.

Lisätietoja: <http://www.avi.fi/web/avi/-/samaa-sukupuolta-olevien-parien-vihkiminen-mahdollista-maistraateissa-maaliskuun-alusta#.WJLiVeS7qUk>

Esirukous seurakunnan jumalanpalveluksessa

Samaa sukupuolta olevien parien puolesta rukoillaan seurakunnan päiväjumalanpalveluksessa niin kuin seurakunnassa on siviiliavoliiton solmineiden parien puolesta tapana. Myös tähän seurakunnissa on hyvä valmistautua etukäteen. Rukous voidaan laatia seurakunnassa itse tai käyttää esimerkiksi [Kirkkokäsikirjan](#) rukousehdotusta c).

Esimerkki:

Taivaallinen Isä. Kiitos rakkauden lahjasta. Kiitos, että olet luvannut siunata koteja. Me uskomme nyt hoitoosi ne, jotka on kuulutettu avoliittoon / ovat solmineet avoliiton: – – (nimet). Jumala, sinä joka olet rakkaus, siunaa näitä liittoja. Anna ilosi ja rauhasi aviopuolisoiden sydämiin. Anna heille rakkautta ja yksimielisyyttä.

Rukous samaa sukupuolta olevan avioparin puolesta

Kun siviiliavoliiton solmiva samaa sukupuolta oleva pari ottaa yhteyttä seurakuntaan, pappi tai muu seurakunnan työntekijä voi yhdessä parin kanssa suunnitella ja toteuttaa hääjuhlaan liittyvän kirkollisen tilaisuuden. Tässä voidaan soveltaa piispainkokouksen aiemmin antamaa [pastoraalista ohjetta](#). Täältä löydät yhden esimerkin soveltamismahdollisuudesta. Tilanteeseen voi sisällyttää muun muassa raamatuntekstejä, virsiä ja kirkon rukousperinteeseen sisältyvää aineistoa. Häiden tapakulttuuriin

liittyvät elementit ovat osa juhlaa. Koska kysymyksessä ei ole vihkiminen, siihen ei sisälly esim. aviopuolisoiksi julistamista.

Kun pari pyytää rukousta avioliitonsa puolesta, se luonnollisesti toivoo, että mukana oleva seurakunnan työntekijä toimittaa sen mielellään ja on mukana täydestä sydämestään. Siksi on tärkeää, että seurakunnissa on valmistauduttu tilanteisiin sillä tavoin, että tähän toiveeseen vastataan. Useimmiten mukaan toivotaan pappia. Mikäli seurakunnassa ei ole sellaista työntekijää, jolle juhlassa mukana oleminen on luontevaa, pari on ystävällisesti ohjattava sellaisen seurakunnan puoleen, missä rukoushetken järjestäminen onnistuu.

Kirkkotilojen käyttö

Kirkkotilan käytölle ei ole estettä. Kirkon ja muiden tilojen käytöstä päätetään seurakunnassa tavanomaisessa järjestyksessä. Joissakin seurakunnissa on aikaisemmin erikseen linjattu, että seurakunnan kirkot ja muut tilat ovat käytössä parisuhteensa rekisteröineiden kanssa vietettävässä juhlassa. Tätä on luontevaa soveltaa myös avioliiton solmineiden kanssa. Mikäli seurakunnassa asia ei ole ollut esillä, siihen on syytä valmistautua. Tilaisuuteen on asianmukaista varata yhtä pitkä aika kuin avioliiton siunaamisia ja vihkimisiä varten.

Piispainkokouksen selonteosta

Avioliittoon vihkimisestä evankelis-luterilaisessa kirkossa määrätään kirkkojärjestyksessä ja kirkkokäsikirjassa, ja papin tulee toimia näiden ohjeiden mukaan. Kirkkokäsikirjassa ei ole samaa sukupuolta olevien avioliiton siunaamisen tai vihkimisen kaavaa. Piispainkokouksen selonteon mukaan papilla ei ole mahdollisuutta vihkiä avioliittoon samaa sukupuolta olevaa paria 1.3.2017 alkaen. Kirkkohallituksen oikeudellisen selvityksen mukaan uusi laki ei myöskään luo papeille velvollisuutta vihkiä samaa sukupuolta olevia henkilöitä avioliittoon. Kirkossa ei toistaiseksi ole päätetty muusta. Kirkon rakentaminen ja uudistaminen tapahtuu yhdessä toisten kanssa yhteisiä pelisääntöjä noudattaen ja niitä tarpeen tullen yhdessä muuttaen.

Piispainkokouksen selonteko:

<https://evl.fi/documents/1327140/9823846/PK+VALMIS+AVIOLIITTOSELONTEKO+2016.pdf/c1bb8df3-7b77-404a-b05a-f5582b219a36>

Oikeudellinen selvitys: <https://arkkihiippakunta-fi-d.aldone.fi/etusivu/avioliittolain-muutoksen-vaikutu/oikeudellinen-selvitys/>

Eila Helanderin selvitys:

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F359F1ED9F897DD0C225770E0034026E/\\$FILE/Selvitys%20Suomen%20evankelis%20luterilaisen%20kirkon%20vihkioikeudesta%20luopumisesta%20ja%20avioliittoon%20vihkimisen%20merkityksesta%20kirkon%20identiteetille%2009062017.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F359F1ED9F897DD0C225770E0034026E/$FILE/Selvitys%20Suomen%20evankelis%20luterilaisen%20kirkon%20vihkioikeudesta%20luopumisesta%20ja%20avioliittoon%20vihkimisen%20merkityksesta%20kirkon%20identiteetille%2009062017.pdf)

Piispainkokous päätti vihkioikeusselvityksen toteutuksesta

Tammikuussa 2017 piispainkokous käsitteli selvityksen tekemistä vihkioikeudesta luopumisen vaikutuksista. Piispainkokous päätti, että selvitys vihkioikeudesta luopumisen vaikutuksista toteutetaan laajana kartoituksena avioliittoon vihkimisen merkityksestä kirkolle. Selvityksessä kartoitetaan myös, mitä vaihtoehtoja kirkolla on ja mitä vaikutuksia näillä voi olla. Selvityksen on tarkoitus valmistua 31.10.2017 mennessä, niin että piispainkokous voisi hyväksyä sen joulukuun 2017 tai helmikuun 2018 istunnossa. Kirkolliskokoukseen asia etenisi siten toukokuussa 2018.

Ajankohtaista tietoa avioliittolain muutoksen vaikutuksista kirkkoon on [Sakastin sivuilla](#).